

BOSHQARUV PSIXOLOGIYASI

1. Tushunchalarni farqlash

 Boshqaruv psixologiyasining maktab rahbari faoliyatidagi mazmunini eng to'liq ifodalagan javobni aniqlang.

- A) Rahbarning hujjatlar, buyruqlar va ichki nazorat vositalari orqali xodimlar faoliyatini tartibga solish tizimi
- B) Rahbarning shaxsiy fazilatlari, muloqoti, motivatsiya va jamoaviy jarayonlarni boshqarishini o'rganuvchi yo'nalish
- C) Rahbarning ta'lim natijalari, moliyaviy resurslar va pedagogik jarayonlarni rejalashtirishini o'rganuvchi yo'nalish
- D) Rahbarning mehnat intizomi, vazifalar taqsimoti va xizmat faoliyatini baholashini o'rganuvchi boshqaruv tizimi

2. **Maktabda ikki o'qituvchi o'rtasida kelishmovchilik yuzaga keldi. Direktor o'rinbosari har ikki tomonning fikrini tinglamasdan, xizmat mavqeyi yuqori bo'lgan o'qituvchini qo'llab-quvvatladi. Natijada jamoada norozilik kuchaydi.**

 Boshqaruv faoliyatidagi asosiy psixologik xatoni aniqlang.

- A) Nizoni tezkor hal qilishda rasmiy vakolat va boshqaruv intizomidan yetarli foydalanmagan
- B) Mojaro sabablarini o'rganishda jamoaning umumiy fikri va tashqi omillarni hisobga olmagan
- C) Qaror qabul qilishda xolis tahlil, faol tinglash va tomonlarning holatini hisobga olmagan
- D) Kelishmovchilikni bartaraf etishda yozma tushuntirish va xizmat tekshiruvini tashkil qilmagan

3. Sabab-oqibatni aniqlash

 Direktor o'rinbosari jamoa bilan muntazam ochiq muloqot qiladi, xodimlarning fikrini tinglaydi va ularning tashabbuslarini qo'llab-quvvatlaydi. Ushbu yondashuvning eng ehtimoliy natijasini aniqlang.

- A) Jamoada ishonch, psixologik xavfsizlik va kasbiy faollikning barqaror kuchayishi
- B) Jamoada intizom, nazorat va rahbar ko'rsatmalarini bajarish tezligining barqaror oshishi

C) Jamoada vazifalar taqsimoti, hisobotlar sifati va rasmiy javobgarlikning barqaror kuchayishi

D) Jamoada raqobat, individual mas'uliyat va mustaqil qarorlarning barqaror rivojlanishi

4. Boshqaruv psixologiyasiga oid yo'nalishlarni (1-4) ularning amaliy vazifalari (a-d) bilan moslashtiring.

YO'NALISHLAR:

- 1) Motivatsiyani boshqarish
- 2) Nizolarni boshqarish
- 3) Stressni boshqarish
- 4) Psixologik muhitni shakllantirish

AMALIY VAZIFALAR:

- a) Keskinlik sabablarini aniqlab, manfaatlarni muvofiqlashtirish
- b) Xodimlarning faolligi va ichki qiziqishini qo'llab-quvvatlash
- c) Zo'riqishni kamaytirish va hissiy barqarorlikni saqlash
- d) Jamoada ishonch, hurmat va hamkorlikni rivojlantirish

JAVOB VARIANTLARI:

- A) 1-a, 2-b, 3-d, 4-c
- B) 1-d, 2-c, 3-a, 4-b
- C) 1-b, 2-a, 3-c, 4-d
- D) 1-c, 2-d, 3-b, 4-a

5 Strategik baholash

 Direktor o'rinbosari maktabda sog'lom psixologik muhit yaratish, ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilar xavfsizligini ta'minlash va nizolarni kamaytirishni maqsad qildi. Qaysi harakatlar majmuasi ushbu maqsadga eng to'liq mos keladi?

A) Ichki nazoratni kuchaytirish, vazifalarni qayta taqsimlash, hisobotlarni ko'paytirish va intizomiy choralarni aniqlashtirish

B) Faol tinglashni yo'lga qo'yish, motivatsiyani qo'llab-quvvatlash, nizolarni profilaktika qilish va stressni boshqarish

C) Pedagogik natijalarni tahlil qilish, malaka oshirishni rejalashtirish, ota-onalar yig'ilishini ko'paytirish va nazoratni kuchaytirish

D) Jamoa faoliyatini baholash, rahbar vakolatlarini kengaytirish, topshiriqlar ijrosini tekshirish va mas'uliyatni oshirish

 Tushunchani farqlash

5. 🧠 Emotsional intellektning rahbar faoliyatidagi mazmuni qaysi javobda eng to'liq ifodalangan?

- A) Xodimlarning hissiyotlarini nazorat qilib, ularning xatti-harakatlarini belgilangan tartibda boshqarish qobiliyati
- B) O'z hissiyotini anglash va boshqarish, boshqalarning hissiy holatini tushunish qobiliyati
- C) Ziddiyatli vaziyatlarda hissiyotlarni cheklab, qarorlarni xizmat vakolatiga tayangan holda qabul qilish qobiliyati
- D) Jamoaning kayfiyatini kuzatish va xodimlarning hissiy reaksiyalarini oldindan bashorat qilish qobiliyati

7. Vaziyatni tahlil qilish

📋 Pedagogik kengashda o'qituvchi direktorning qarorini keskin tanqid qildi. Direktor ovozini ko'tarmadi, e'tiroz sababini aniqladi va dalillar asosida javob berdi. Ushbu holatda qaysi kompetensiya ustun namoyon bo'lgan?

- A) Hissiy barqarorlik, faol tinglash va dalillarga asoslangan professional munosabat
- B) Tashkiliy intizom, vakolatni saqlash va yig'ilish tartibini qat'iy boshqarish
- C) Strategik fikrlash, vazifalarni taqsimlash va qaror ijrosini te **Muammoni diagnostika qilish**

8. 🧠 Direktor o'rinbosari xodimning xatosini barcha oldida keskin muhokama qildi. Natijada xodim o'zini himoya qilishga o'tdi, jamoada esa xavotir kuchaydi. Asosiy boshqaruv xatosini aniqlang.

- A) Xato sabablarini hujjatlar va natijalar asosida yetarli darajada tahlil qilmagan
- B) Xodimning shaxsini muammodan ajratmay, uning qadr-qimmatiga salbiy ta'sir ko'rsatgan
- C) Jamoada yagona mezonni qo'llamay, ayrim xodimlarga nisbatan yumshoqroq munosabat bildirgan
- D) Xatoni tuzatish muddatini belgilamay, ijro nazoratini keyingi davrga qoldirgan zkor muvofiqlashtirish
- D) Ijtimoiy nazorat, guruh fikrini boshqarish va qarshilikni ma'muriy yo'l bilan kamaytirish

9. 🧠 Rahbar qarorlarni kayfiyatiga qarab emas, oldindan belgilangan yagona mezon va dalillar asosida qabul qilsa, qanday boshqaruv natijasi yuzaga keladi?

- A) Xodimlar rahbar talablarini tezroq bajarib, ma'muriy nazoratga ko'proq moslashadi
- B) Jamoada raqobat kuchayib, har bir xodim o'z natijasini alohida himoya qiladi
- C) Qarorlarning adolatliligi oshib, jamoada ishonch va barqarorlik mustahkamlanadi
- D) Rahbar vakolati kengayib, nizoli masalalarni mustaqil hal qilish imkoniyati ortadi

Mantiqiy ketma-ketlik

10. Shaxsning ijtimoiy-psixologik strukturasi ichki strategik asosdan tashqi xatti-harakatga tomon to'g'ri ketma-ketlikda joylashtiring:

- 1) Qadriyat
- 2) Xatti-harakat
- 3) Missiya
- 4) Ko'rsatma — ustanovka
- 5) E'tiqod

- A) 3-5-1-4-2
- B) 5-3-4-1-2
- C) 3-1-5-2-4
- D) 1-5-3-4-2

11.!? Moslashtirish

 Rahbarning emotsional intellektga oid xatti-harakatlarini (1-4) ularning mazmuni (a-d) bilan moslashtiring.

XATTI -HARAKATLAR: (1-4)

- 1) Tanqid paytida o'zini tutish
- 2) Xodim muammosini eshitish
- 3) Nizoda muammoga qarash
- 4) Xatoni sharmanda qilmay tuzatish

MAZMUNLAR: (a-d)

- a) Shaxsiy hujumdan voz kechib, vaziyatning sababini tahlil qilish
- b) Hissiy impulsni boshqarib, vazmin va professional munosabat saqlash
- c) Xodimning fikri va hissiy holatini faol tinglash orqali tushunish

d) Qadr-qimmatni saqlagan holda rivojlantiruvchi teskari aloqa berish

JAVOB VARIANTLARI:

- A) 1–c, 2–b, 3–d, 4–a
- B) 1–b, 2–c, 3–a, 4–d
- C) 1–d, 2–a, 3–b, 4–c
- D) 1–a, 2–d, 3–c, 4–b

12..Rahbarning ichki pozitsiyasini baholash

 Direktor o‘rinbosari : “Har bir vazifani o‘zim tekshirmasam, ish sifati pasayadi”, deb barcha qaror va jarayonlarni shaxsan nazorat qilmoqda. Ushbu holatga eng asosli bahoni aniqlang.

- A) Rahbar mas’uliyatni to‘liq his qilib, maktabdagi barcha jarayonlarning sifatini barqaror saqlamoqda
- B) Rahbar vakolatlarni markazlashtirib, tezkor qarorlar orqali jamoaning ish unumdorligini oshirmoqda
- C) Rahbar ortiqcha nazorat qilib, xodimlarning mustaqilligi va mas’uliyat rivojlanishini cheklamoqda
- D) Rahbar ichki intizomni kuchaytirib, vazifalarning turlicha talqin qilinishining oldini olmoqda

13. Boshqaruv qarorini tanlash

 Jamoadagi yangi loyiha boshlanmoqda. Direktor xodimlarning mustaqil ishlashiga ishonmayapti. Kuchli rahbar pozitsiyasiga eng mos harakatni aniqlang.

- A) Barcha vazifalarni shaxsan taqsimlab, har bir bosqichni kundalik ravishda tekshirib borish
- B) Vakolat va natija mezonlarini belgilab, mas’ullarga ishonch hamda zarur ko‘mak berish
- C) Asosiy vazifalarni tajribali xodimlarga berib, qolgan jamoani ijro jarayonidan cheklash
- D) Loyihani kichik guruhda amalga oshirib, natijadan keyin jamoaga tayyor tartibni taqdim etish

Mulohazalarni baholash

 Quyidagi fikrlarning to‘g‘ri yoki noto‘g‘riligini aniqlang:

- 1) Professional intizom vaqtni boshqarish va ustuvorliklarni belgilashni talab qiladi.
- 2) Rahbarning nutqi va ohangi uning boshqaruv ta’siriga daxldor emas.
- 3) Qarorlarni hissiyotdan ko‘ra dalillar asosida qabul qilish maqsadga muvofiq.
- 4) Jamoa mustaqilligi rahbar vakolatining zaiflashganini anglatmaydi.

JAVOB VARIANTLARI:

- A) 1 — to‘g‘ri; 2 — noto‘g‘ri; 3 — to‘g‘ri; 4 — to‘g‘ri
- B) 1 — to‘g‘ri; 2 — to‘g‘ri; 3 — noto‘g‘ri; 4 — to‘g‘ri
- C) 1 — noto‘g‘ri; 2 — to‘g‘ri; 3 — to‘g‘ri; 4 — noto‘g‘ri
- D) 1 — to‘g‘ri; 2 — noto‘g‘ri; 3 — noto‘g‘ri; 4 — to‘g‘ri

14. Strategik sintez

 Direktor o‘rinbosari jamoada ishonchni kuchaytirish, nizolarni kamaytirish va xodimlarning mustaqilligini rivojlantirishni maqsad qildi. Qaysi harakatlar majmuasi eng mukammal yondashuvni ifodalaydi?

- A) Vazifalarni markazlashtirish, yagona tartib o‘rnatish, nazoratni kuchaytirish va kamchiliklarni ommaviy tahlil qilish
- B) Vakolat berish, empatik tinglash, dalil asosida qaror qilish va muammoni shaxsdan ajratib tahlil etish
- C) Jamoaviy yig‘ilishlarni ko‘paytirish, hisobotlarni standartlashtirish, intizomni baholash va rag‘batlarni qayta taqsimlash
- D) Faol xodimlarni ajratish, murakkab vazifalarni ularga topshirish, ijroni tekshirish va natijalarni umumlashtirish

15. M. Vludok va D. Frensis yondashuviga ko‘ra, rahbar faoliyatining samarasini pasaytiruvchi shaxsiy cheklovlar qaysi javobda eng to‘liq ifodalangan?

- A) Nazoratning sustligi, hujjatlarning kechikishi va resurslarning noto‘g‘ri taqsimlanishi
- B) Vakolatning kamligi, tashqi talablarning ko‘pligi va xodimlar sonining yetishmasligi

C) O'zini boshqarish, maqsad, qadriyat, ta'sir va jamoa tuzishdagi zaifliklar

D) Moliyaviy imkoniyatning pastligi, texnik vositalarning eskirishi va axborot tanqisligi